

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш, а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і пра руска.» — З Руслановичих псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчачні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Голоси в рускій справі.

(+) Відомі всім події на львівськiм університеті звернули бачність на себе не тільки австрійського, але й заграничного дневникарства, а навіть відбили ся голо-сним гомоном в німецькiм державнім соймі, були предметом інтерпеляцій в австрійській раді державній, і темою обговорюваня в бюджетовій розправі галицького сойму. Сі обставини приневодили і польське дневникарство заговорити про сі події, а попри те і про руску справу взагалі, а хоч від-зиви польського дневникарства закрашені звичайно грубою тенденційністю в зобра-жуваню обговорюваних ним подій, то всеж таки инколи між половою попаде ся і здо-рове зерно, між силою пустих і часто зло-бних та недорічних фраз попаде ся инколи і деяка здорова гадка.

В останніх днях оповістив посол Тео-филь Мерунович в «Gazet-i narodow-ий» ширшу статью п. з. «Zwrot w sprawie ru-skiej», з якою бажаємо познакомити наших читачів і додати до неї деякі замітки з свого боку. Понукою до сеї статі були соймові промови послів д-ра Могильницького і д-ра Короля, які зачепили також університетські події у Львові. Автор статі, на-щадок нечисленного вже сьогодні типу «gente Ruthenus, natione Polonus», намагає ся очевидно відповідно сучасним обставинам взнести ся понад погляд пересічного польського політика про руску справу, однак не може визволити ся від давних пересудів і упереджень, викривлених поглядів, які споконвіку загніздили ся серед польської суспільности. Вправді покидає п. Мерунович і нині ще подекуди відгрівану те-орию про винайденє Русинів гр. Стадіоном в 1848. р., як і нині ще деякими дневни-ками польськими голошені поговори, що в рускій справі нема нічого більше, як по-skiewskie ruble. Однак при всім тим не мо-же визволити ся з застарілого погляду, начеб то коренем рускої справи був сепаратизм і ненависть сіяна між дво-ма суплемінними народами і зводить знов руску справу до ремесла партийних агіта-торів; так само і в університетських подіях у Львові не бачить інших глибших при-чин, лише укриту руку тайних посторон-них агітаторів. Extrema se tangunt і в тім погляді сходить ся на своїм становищі п. Мерунович, що лякає ся розділу Русинів і Поляків на dwie narodowości, з мо-сковськими обрусителями пок. Катковом, Го-ворским і т. п., які в українсько-рускій справі не бачили нічого иншого лише сепаратизм, пропагований «неблагодя-жджними» агітаторами. П. Мерунович не може видобути ся з тої помилки і впев-няє, що «та пропаганда сепаратизму і на-родної зависти перейшла в домашнє вихо-ванє, напоїла ума молодого покоління, ко-тре вирросло таким, яким оно показало ся у відомих університетських львівських по-діях, т. є. перенятим ненавистю до Ляхів, з пересвідченєм, що щастє і будуччина Руси зависимі від ступня завистної розлу-ки Русинів від Поляків».

Посол Мерунович, висловлюючи такі погляди, яких не соромив би ся признати своїми Катков і Говорский, наколиб они сьогодні ще були між живими, не помічає, як він сам з собою стає в яскравій супе-речности в дальших своїх выводах про ру-ску справу. Він признає, що незалежно від сеї мнимої «сепаратистичної, ненавидя-чої Ляхів струї» проявляє ся в масах ру-ського населеня краю друга струя, могутна і глибока, з якою рускі і польські політики за мало числили ся — се зростаюче в мільонах руского народу почутє народної свідомости. Приписує він зріст сеї свідомости впливови народної школи, кількадесятилітній вже діяльній у-часті в прилюднім житю і взагалі прони-каню в маси новочасних суспільних по-глядів.

Отже признаючи, що сі впливи при-чинили ся до розбудженя і зросту народ-ної свідомости в широких верствах рускої суспільности, суперечить п. Мерунович сам собі, наколи знов знаює вину на агітато-рів, котрі сіють ненависть до Поляків, бо по єго думці «хлопский розум не питає, який єго святик хрестив — «руский», чи «польский» і наколи повтаряє розма-льовані польськими «страхайлами» по дея-ких дневниках вісти про «надуживанє цер-кви і проповідницї, про «палки» руских агітаторів і т. п., а навіть про «ножі», які привиджували ся вже «Dziennik-ови pol-sk-ому!»

Мимо сего застарілого і невірного по-гляду доходить п. Мерунович до пізнаня, що чи хто хоче, чи не хоче, народний ру-ський рух в краю росте і буде рости з не-побідимою силою і як б. маршалок Бадені замітив яко справоздавець бюджетової про-візорії, не лежить се в інтересі Поляків марнувати свої сили на здержуванє роз-витку руского народного елементу, бо скрі-плєне Руси є не лише нешкідливе, але на-віть потрібне в ширшій зрозуміню полі-тики.

(Конець буде).

Огляд минулого року 1901.

На поли культури і винаходів заповідає ся великанський поступ для надходячого столітя. А які-ж вигляди првиє нам минулий рік під зглядом соціального мира та міжнародної політики?

Здає ся, що сі вигляди ідуть в прямо про-тивнім напрямі. Улєкшенє комунікацій, зріст промислу, продукції і запотребованя, зможене загального добробуту і просвіти вправді зблиз-жує народи до себе, але чим они ближше сти-кають ся, тим більше перехрещують ся їх інте-реси, тим більше заогнюють ся контрасти і множать ся нагоди до спорів та борби.

Соціальні межусобиці виступили були мин. року найяркїше в Іспанії, де в поодинок-их округах приходило вже аж до цілковитої анархії. Війско і жандармерия мусїли робити нервавий лад між товпою рідних собі а воро-жих суспільному ладови демонстрантів. Напасти були головно звернені на монастирі і церкви.

Також в других краях, хотїя на мирній дорозі пролетарият організує ся в карні засту-пи, готовлячи ся до борби з визискуючим єго капіталом. Особливо у Франції сей републи-кансько-радикальний напрям, за яким стоїть Вальдек-Русо з цілим правительством, успів в минулім році утєрдити своє панованє, а види-ним знаком сего є переперте ухвали про кон-грегації.

В міжнародних відносинах не наступила жадна радикальна зміна, але не одно захитало ся... І так захитав ся передовсім тридержавний союз з причини проекту німецького правитель-ства до ухвали митової тарифи. Італія нахлю-нує ся до союзу з Францією, а Німеччина ко-кетує з Англією.

В світовім суперництві задля здобуваня ринків збути промислової продукції зближе-нє ся Англії і Німеччині стане правдоподібно тревалим союзом против спільного, заморського суперника: Сполучених Держав північної Амери-ки. Англія глибоко відчула свою капітуляцію, що-де парагвайського каналу, а Німеччина у ве-нецуельській ворохобні мусїла також задержати резерву, яка їй прийшла не легко. Тимчасом Сполучені Держави, бережучи завопадливо бе-регів свого континенту від європейських впливів, заспають цілий світ не лише сирими пло-дами, як дотепер, але вже готовими перетворами своїх фабрик та промислових заведень.

Третою світовою силою є Росія, яка обрала собі окрему сферу своєго впливу: кон-тинент північної та центральної Азії. Відповідно до того старає ся Росія залізницями та уста-новленєм укріплених залог станути твердою стопою і на сих величезних просторах та здо-бути тревалу основу для купецких звязий і ко-лонізацій. Хотїя нинїшні промислові держави ди-влять ся на неї завидним оком, однак не мо-жуть переіткнути єї в глибині азійських сте-пів. Одинокам небезпечним суперником для Ро-сії в тім згляді є хїба Японія, яка вже тепер довела своїм впливом до того, що Китай до те-пер не підписав манджурского трактату. Ко-лиж би промислова Японія взяла провід над своїми сивилеміянниками в Китаю, то могла би стати небезпечним сусідом не лише для Росії але і для цілої білої раси.

Жовтий великан, яким є Китай, горить не-навистю до «білолицих чортів». Минулого року залагодив ся з ними, приставши на 500 мільо-нів таєлів відшкодованя. Європейські залози опу-стили Пекін, Китай вислав до Німеччини по-кутничого князя, а двір повернув в послїдних днях року до столиці. Однак чи ослаблений фі-нансово Китай, під контролею європейських дер-жав та при сподіванім поступі європейської тех-ніки і воєнної штуки зможе побїдно підняти ся кровавої відплати Європі, як сего побоюють ся деякі політики — про се можна сумнівати ся не без підстави.

Друга оружна розправа, якій світ пригля-дає ся з інтересом і зачудованєм, ще не покін-чила ся в протягу минулого року. Бурєско-англій-ська війна в полудневій Африці хотїя вже пе-рейшла у стадію ватажкованя, то все таки чи-нить посїдає полуднево-африканських республік невевним, а Англію коштує богато в грошєх, людях і воєннім матеріалі.

Бурєка війна стала також причиною змен-шеня симпатій для Англії в цілїм цивілізова-нім світі. Підношено, що Англія допускає ся

звірських жстокостей супротив воюючих Бурів, а навіть супротив їх безоборонних жінок та дітей. Чи рух сей плыв з чисто гуманних ворухень, чи по трохи походив з зависти до могутної Англії, не дасть ся провірити, але не можемо відказати слухности англійському соціологові, який пише:

Варварства, які поповнила Росія в Манджурії, перевищують все, чим провинила ся Англія в південній Африці; насильства, яких допустили ся Німці і Французи в Китаю, є безусловно гірші як англійські насильства в Африці; звірства Французів і Бельгійців в середній Африці не стоять з невностю позаду звірств, поповнених Англичанами в південній Африці; Росія нищить фінську народність і гнобить Фінляндців такими способами, які невідомі є навіть в Індиях під британською хоругвою; у всіх краях європейських поповнює капіталістична кляса щоденно звірства великого рода, в порівнянню з котрими події в концентраційних таборах траплять всяку вагу і значіне.

Як з того бачимо, під моральним зглядом сьвіт не поступив за мин. рік ані на крок і навіть не дав почину до такого поступу. Ухвали гагської конференції прогомніли безслідно, а великого російського апостола християнської любови і справедливости гр. Льва Толстого православної синод виключив з лона церкви. Чим сьвіт стає багатший і могутнійший, справджують ся на нїм слова Ісуса, що легше перейти верхоллюдови через іглине ухо, чим богачеві до царства небесного!

З бюджетової комісії ради державної.

В середу бюджетова комісія вела розправу над розділом міністерства просвіти про промислові і заводські школи. В сій розправі взяв також участь п. Барвінський і звернув увагу на запедбанє Галичини на тім полі, а так як Галичина далеко остає поза іншими західно-австрійськими краями що-до промислових і заводських шкіл, так само східна Галичина гірше поставлена в порівнянню з західною. Так н. пр. з 6 промислових і споріднених шкіл припадає 4 на західну Галичину (Краків, Закопане, Сулковичі і Сьвінтіки), а 2 на східну (Львів, Коломия), а з промислових шкіл державними фон-

дами пособлюваних єсть 26 в західній, а 16 в східній Галичині. З того можна би додумувати ся, що руский нарід або менше спосібний до промислового розвитку, або що в східній Галичині нема основ для відповідного плеканя ремесла і промислу. Тимчасом такі знавці руского домашнього промислу, як радник двору Людвик Вербицький, видавець *Взорів руского домашнього промислу*, секційний шеф *Експер*, директор технольоґічного промислового музея у Відні, др. Альойзій *Гіль*, кустос музея для промислу і штуки у Відні і пані *Шмерер* учителька школи артистичних вишивок у Відні, засьвідчають, що в руским народі є останки споконвіку збереженого домашнього промислу, які можуть бути доказом великої здібности сего народу, здібности спосібної до високого розвитку. Бесідник вказував іменно на промислові вироби Гуцулів в Галичині і Буковині з дерева, глини, мосяжи, на килимарські вироби в Брідщині, Збаражчині, Скалатчині і т. д., як і в Гуцульщині, які звернули на себе бачність знавців штуки. Задля того домагав ся бесідник щедрийшого пособлюваня руского домашнього промислу, пригнобленого фіскалізмом і основаня заводової килимарської школи в північно-східній стороні Галичини (евентуально в Залізнях) а також заведена відділу для металевого промислу в заводовій школі в Коломиї. На останку вимагав, щоби в промислових школах держано ся питомих взорів, а не вводжено чужі.

Міністер др. *Гартель*, обговорюючи справи піднесені в розправі о промислових школах, назвав замітки п. Барвінського вельми цінними і цікавими і заявив, що міністерство радо буде піддержувати прояви домашнього промислу і буде бачити на се, щоби існуючі школи промислові навязували до тих останків домашнього промислу.

НОВИНИ.

— Календар. В суботу: гр.-кат. Теорема; рим.-кат. Приски. — В неділю: гр.-кат. *Богоявлення Господнє*; рим.-кат. Фердинанда.

— Загальні Збори Науного Товариства імени Шевченка будуть дня 2. лютого о годині 3. пополудни в льокалі Товариства при ул. Чарнецького, ч. 26. Порядок зборів: 1) Отворенє зборів і відчитанє протоколу з попередніх. 2) Справоз-

данє з діяльности Віділу. 3) Вибір голови. 4) Вибір членів Віділу, їх заступників і контрольної комісії. 5) Внесеня і інтерпеляції. За Віділ: *С. Громицький. Л. Цегельський.*

— «Стрийський Боян» уряджує в четвер дня 6. лютого 1902 в величавій сали «Народного Дому» в Стрию *вечерниці з танцями* при звуках перемискої військової музики. Комітет вечерковий робить усильні стараня, щоби вечерниці випали під кожним зглядом як найкрасше і вже від тепер приготровляє всілякі несподіванки. Гарні карнети о народних мотивах виготовляє вже віденська фірма «Делє». Чудовий котиліон з цвїтами і ордерами також викінчує ся. Взагалі вечерок під зглядом артистичного викінчення заповідає ся як найкрасше. Рівнож запевнена вже численна участь молодих панів зі Львова і стрийської околиці. Тож звертаємо ся до нашого гарного жіноцтва з прозьбою, щоби зволило як що року так і тепер численно на вечерниці прибути. — Запрошеня розішлемо сими днями. — Стрій для панів балевий. З всякими жаданями просимо звертати ся під адресою «Стрийський Боян» в Народнім Домі в Стрию. — *Комітет.*

— В Ільковичах коло Сокала огнева сторожа дає на дохід свого товариства в сали «Сокала» в Сокалі в день Богоявлення аматорське представленє. Селяни з Ількович відіграють «Наталку Полтавку» Котляревського. Ціна місць: 1-50 К, 1 К. в партері 60 сот., для селян і міщан 50 сот. Початок о 7. год. вечером.

— Богоявленські свята у Відні будуть наш заточенці сьвяткувати величаво. Перебуваючий там ВПресєв. Митрополит Шептицький зажадав телеграфічно, аби єму прислано зі Львова мітру, жезл, мантию та инше потрібне до понтифікальної Служби Божої, яку відправить на Богоявленіє. Опісля відбуде ся торжественне водосьвятє.

— З над Дунаю пишуть нам: Житє прибувшої ту русько-української молодіжи плыве давною струєю. Наукова праця перервана на львівським університеті та в научных кружках почала відживати і проявляє ся з тим більшою силою. Молодіж хоче відповісти надїям, які покладає на ню весь русько-український нарід.

Оноді молодіж відбула довірочну нараду на якій обговорювано становиско заточенців над Дунаєм. На нараді було до 250 академиків так сьвітських як богословів. Головною точкою нарад була: солідарність і злука сьвітської і богословської молодіжи. По довгих нарадах ухвалено вибрати спільний комітет для духового проводу всієї молодіжи. На зборах порішено ще другу точку: становиско, супроти інших Славян. Ухвалено держати ся осторонь від них, понеже на всеславянських зборах заняли інші Славяни супроти нас майже вороже становиско, бо не допустили нашого референта до голосу.

N. fr. Presse доносить, що на віденський

Лев Лопатинський.

ЖИТЕЙСКА ШКОЛА

(КАРТИНКИ).

Сила.

Щодень Андрійко виучував якусь нову штуку. І вже змалку він дбав про те, щоби єго організм розвивав ся всесторонно.

Коли ішов через місто до школи, дивив ся понад дахи у синю даль неба, аби єго очи не стали коротковорими. А коли бігав, граючи ся на перерві з товаришами, то все ступав на пальці, щоби колись вмів легко танцювати...

І дихав завсїди носом, як єму казала мати, щоби пороку та задихів не набрав у легкі; а коли ішов під гору, так почивав деклямувати, щоби виробив собі груди і довгий віддих...

Бувало, на вакациях стане над рікою та гукне з повної груди, що аж мраки над водою зкудовчать ся і голос полине гень, гень, аж до високого берега, на яким стояла церков єго рідного села і звідтам верне двократним гомоном. Андрійко гукає собі знов і знов, аби голос набрав сили...

Або видре ся на високу скалу, що звідтам упавши і кісточок не позбирав би і стане на самим крайчику, аби голова не завертала ся...

В сей спосіб Андрійко приготровляв ся до життя, думаючи собі при всякій нагоді, щоби оно придало ся єму, «як він виросте...»

А коли справді доріє, то переконав ся, що в житю не треба мати ані сильних рук, ані витривалих ніг, ані далековидих очий, ані грімкого голосу, ані навіть незаворотливої голови, лише тільки добрі плечі і то не свої, а своїх кривняків та знакомих.

Творчість.

Андрійко дуже любив слухати байки та вірші. Байки оповідала єму няня, а відтак кожда служниця, яка наставала на службу дома, мала обовязок переповісти єму усі байки, які знала. Інакше Андрійко душу їй видав своїм наляганєм, а коли і се не помагало, то таки спобив добре та здер з неї хустку і виторгав за косу.

А вірші читала єму мама та не лише діточі, але і з «Кобзаря», бо Андрійко був розвинений хлопець і мав розбуджену увагу.

Малий хлопчина переносив ся душею у инший сьвіт, у сьвітлі країни фантазиї...

Уявляв себе одним з героїв, про яких наслухав ся...

Переживав страшні душевні бурі та надземські розкоші...

Рубав шаблюкою, або сам конав серед широкого степу... а чорна галич клювала єго карі очи...

То знов вижидав, на дівчину любку у вишневім садочку, або над балкою вслухував ся до усипляючого шелесту очерету, звідки юрба русалок підкрадає ся, аби єго залоскотати...

Нераз Андрійко сам бажав стати поетом... Залазив у буряни, на яснім, сонїшнім місци і велухував ся у гамірну тишину літнього дня:

Комахи брєли, свирці цвїркали, в горі десь дзвонив жайворон, а натрутливий воробець деколи переривав сю величну гармонію своїм пискливим цвїрінканєм...

Андрійко ловив ухом усі ті звуки і чекав, чи з них не зложать ся в єго душі якась чудова симфонія...

І вдивляв ся широкими очима в білі хмарки на синїх небесах, а заразом старав ся і землю не спускати з ока...

Очи заходили сльозами, ставали стовпом,

предмети починали дрожати і скакати, небо і земля починали зливати ся у один якийсь безвиразний хаос... Сонце грїло в буйну Андрійкову чуприну, але він не ховав ся в тїнь, бо сонце — се здрий життя і сили, оно чей осїнить єго розум...

Так Андрійко нераз чекав на тоту таємну і чудесну хвилю, в якій на єго голову міг зійти огненний язик вдохновеня, єго очи можуть провидіти укритє та віддалене, єго уши можуть почути нечутне та невідгадне і груди настроїть ся звуками єольської гарфи...

Бо єму здавало ся, що лише в сей спосіб можна стати поетом, можна відкривати невидані чуда заклятих замків та підземних сьвітів, або воскресати живі постати козацьких характерників, яких білі кістки вже давно розсипались в порох і глину...

Ой, ся діточа наївність!...

Тепер Андрійко і сам пише, та не на сонці під голім небом але при вигіднім бюрку, у добре наотопленій хаті. І зовсім не черпає з божого вітхнення теми до своїх пікантних сюжетів, але з бруду власного життя.

А мірилом єго творчої сили є завсїди висота гонораря єго накладчика.

Раса.

Маленьким, Андрійко мав завсїди вогкий носик.

Доки няня та мамця доглядали носика, то він і не журив ся про него. Але коли він вже сам мусїв старати ся за него, застановлювало єго нераз, чому инші хлопці і ходять чисто і не мають клопоту з носом, а він разураз мусить порати ся з хустиною?

Довго думав він над причиною сего, бо вже з малку застановляв ся над собою і, сказати би, студнював себе.

Нераз було в зеркалі щирить ся до се-

університет записало ся 305 Русинів (17 богословів, 80 правників, 48 філософів і 6 медиків). Сій газеті не подобало ся, що академіки по приїзді до Відня не їхали з двірця повозками, але »marschierten soldatenmässig mit Geräcken«.

— **3 Кракова** доносять: Вчора вечером відбув ся в салі Клівіна комерс академіків, для близького познакомлення Русинів з Поляками. Іменем „Czytelni-і akademick-oj“ промовляв голова, зазначаючи щире симпатію для Русинів. Від соціалістичного товариства академіків „Ruch“ промовляло двоє академіків і запрошували Русинів вписати ся до їх товариства. З Русинів промовляли акад. Яримович, Калимон і Темницький, заявляючи, що Русини тимчасом не впишуть ся до ніякого товариства, бо мають намір заснувати своє власне п. н. »Українська Громада«.

— **Осторогу перед еміграцією до Аргентини** видало австрійське міністерство внутрішніх справ і вислало її шефам всіх країв, аби остерегли населеня. Як взагалі еміграція нашого селянина з плодивої галицької землі є крайню погубна, бо ніде такої другої землі не знайде ся, так передовсім емігрувати до полудневої Америки або до Канади є для него прямо убійчим кроком. Тому з вдоволенем мусимо зазначити, що урядова статистика еміграції виказує м. р. незначний процент емігрантів з Галичини до Америки. Але знова грозить новий еміграційний рух до Аргентини в полудневій Америці, бо тамошнє правительство мало розпустити в Європі ложну вість, що буде помагати емігрантам в закуїні землі. Як показує ся з обіжника нашого міністерства, то аргентинське правительство ані не обіцяло імігрантам ніяких полекцій, ані тамошні відносини не пособляють іміграції. Взагалі фінансове становище Аргентини є тепер як найгірше. В торгівлі панує цілковитий застій, так, що торговельні фірми відпустили більше як половину свого персоналю. Майже неможливо найти так який небудь заробок, а до того ще високі податки висисають послідний гріш з тамошнього населеня. Аргентинському правительству залежить на тім, аби прибували нові податники, бо мало би св'язу кров до ссана, але в нашій інтересі лежить, аби жертви аргентинських фіскусових п'явок не рекрутували ся з нашого народа. Тому кладемо на серце нашій інтелігенції моральний обовязок, остерігати невидючих перед еміграцією до Аргентини. Ся осторогу тим потрібніша, що еміграційні бюра і агенти та всякі чорні духи у власнім інтересі будуть старати ся викликати у східній Галичині еміграційний рух до Аргентини.

— **Гімназій і реальні школи в Австрії.** Після оголошеної міністерством просвіти статистики є в сім шкільнім році в Австрії 215 гімназій і 107 реальних шкіл. До гімназій ходить 72.476

учеників, а до реальних шкіл 37.412. В Галичині є 33 гімназій, а 7 шкіл реальних.

— **Російського шпігуна** — жидя Горовіца — увязнено в Підволочисках і відвезено до Перемішля, де его син служать при артилерії.

— **Довго не було снігу** а вчора і нині напало его за богато. В наслідок сніжних заверух вчорашні поїзди прибули до Львова з кількогоднінними опізненнями. Поїзд з Підволочиска щасливо прибув аж під стацію, але ту станув в снігу так, що ледви дві помічничі локомотиви по довгих заходах змогли витягнути его зі снігу.

— **Страшна пригода** стала ся в громаді Мікаля коло Прешбурга на Угорщині. Дня 12. с. м. номер там один із найбогатіших господарів і ддятого дзвонено ему у всі дзвони. До церкви прийшло й кілька школярів, котрі вилізли на вежу та стали там помагати церковному слугі дзвонити. По передзвоненю, коли слуга церковний зліз з вежі, хлопці взяли ся вибирати з гнізд голуби, що там під дахом гніздили ся у великій масі. Так занали ся до тої роботи, що аж чотирох хлопців вилізло на гзіме під вікном і держали ся там вікна: але рами були вже старі і струпишілі та не могли удержати такого тягару і зломил ся, а всі чотири хлопці упали із страшної висоти на землю. Двох з них забито ся таки зараз на місці, а двох ще трохи живих занесено до дому.

— **Міський театр в Марборгу (в Стирії) горить** від вчора. Всі декорації і костюми згоріли. Огонь може перекинути ся на сусідні дома.

— **З поезій Уляни Кравченко.**

Спокій.
Ясний, лагідний мов в ранці промінь,
Мов роса, що цвіт на жар скріпляє.
Є спокій серць молодих — ще перед
Щастя пізнаєм...

Наче літних днів тиша розкішний,
Наче здрій, в котрім бе лік цілчий,
Є спокій — що нам его дає вже
Щастя впевненість!

Наче гріб сам, так понуро темний,
Наче ржа, що їсть і крицю звільна,
Є безнадійний спокій, коли ми
Щастя утратим...

— **Для забобонних людей.** Рік 1902 після думки забобонних людей буде добрий, бо в сім році припадає лиш один великий »фєральний« день, коли п'ятниця сходить ся з тринайцяткою. В попередних роках 1900 і 1901 було два рази, а сего року лиш раз в червні припадає »п'ятниця на день 13. місяця«. Отже забобонні кажуть, що рік 1902. буде не лиш літний як его поне-

редники, але й сам буде більше щасливий. Побачимо! Лиш ті, котрих сего року стрітять яке нещастє, нехай сидять тихо і не кажуть того нікому.

— **Дрібні вісти.** Вибори до повітової ради в Долині відбудуть ся дня 7. марця з групи сільських громад, 10. марця з групи міських громад, а 12. марця з групи більших посєлостей. — Нове староство має бути отворене в Зборові. — З днем 21. с. м. отвирас ся в Рожнові (коло Снятина) телеграфічну стацію при існуючим там пошто-вим уряді. — В Чернівцях на балю занедужав на апоплектичний удар радник двора Помпа, заступник президента краю. Недужого відвезено домів. — Ціну кореспонденційних карток на Угорщині піднесено на 5 сот., а перекази коштують по 2 сот.

— **Переписка редакції і адміністрації** Впр. о. Л. Тих. в Молошк. п. Б. г. Дякуємо. За рік 1901. одержали дня 17/ХІІ 1901. 20 К. — Впр. о. М. Л. в Щур... Одержали 10 К і вписали їх за П півр. минулого року. На 1902. р. не лишило ся нічо. Дякуємо. — Хв. Чит. »Просвіти« в Остріві к. Т. Годимо ся. — **ВІІ. Сєцєсіоністи в Празі** Дуже радо, але надїємо ся, що панове відробитє дописями...

— **На книжочку вкладову Товариства взаїмн: кредиту »Дністер« ч. 1800.** на фонд академічної молодіжи влинули дня 9. січня 1902 дальші жертви. М. Гвятишин Дембиця, за січень 1 К, Читальня »Просвіти« Зарваниця, складку 5 К (від себе 3 К, від о. П. Билиньского 2 К); о. П. Барш Угривів долє. 5 К, о. Дудрович в Таврові 5 К, о. Тадей Скородинський Трускавець 14 К, Анд. Кметик Грималів, складку 3 К (від себе 1 К, І. Козака 1 К, І. Кметя 1 К); о. Брилинський Янів к. Теревовлі, за січень 5 К, о. П. Літинський Теляче 10 К, о. Вол. Кальба Соколівка, складку 25 К (від себе 10 К, Цєлюся Кальби 2 К, Ромця Кальби 1 К, парохіяні Соколівки 12 К); о. Билиньський, Лавочне 10 К, о. Симеон Борис Хлиплі, за січень 2 К; разом того дня 85 К.

Дня 10. січня 1902 влинули дальші жертви: Брацтво церковне в Грабовні і Яблонівці на руки о. Гаруха з коляди по 2 К, Тома Баршевский Львів 20 К »z sąłą życzliwością serca dla akademików ruskich«, П. Барвіньский Львів, складку 45 К (від селянки Насті Задойони, Острів 1 К, п. Е. В. 40 К, п-ні Олени Любонич 4 К), Йосиф Чайковский студ. філос., складку 10 К (з парастасу в Тучапах яворівских 4 К, від п-ні Евг. Кордасевич 6 К), Вол. Снятинський від польської молодіжки гімназ. з вечерка урядженого в Вєл. Мєстах 10 К, др. Ст. Федак 200 К 50 с., »Народна Торговля« Перемішль за 100 переп. листків з колядою 10 К, наддатки 40 с., разом 10 К 40 с., др. Вол. Билиньский Збараж, складку 20 К (від себе 12 К, Костецкого господ. з Токів 5 К, Жєлевєя 2 К, Бобєскою 1 К), о. Іп. Дроздовский Княже 10 К, А. Балтарович

бе і сьміє ся і хмурить ся і рахує свої зуби і заглядає в горло, а то і цілу стать свою оглядає і прибирає різні пози. Мати було все гонить его від зеркала і навіть зачісуючи его, не дає ему туди заглядати.

— Не диви ся, як на голові, але старай ся, аби в голові було гарно.

— Мені всьо одно, чи гарно, чи ні, але я хочу себе знати. От, я знаю всіх: і мамцю і татка і Івана і Фєську, а себе, як би десь так здивав, то навіть не пізнав би... Чому то так?

— Ну, бо так, бо жаден чоловік себе не знає.

Але Андрійко таки думав, чому то у него завжди ніс вогкий?

Раз зачув від когось, що у расової собаки завжди ніс холодний і вогкий.

Від того часу частенько ловив себе за ніс, а коли допевнив ся, що навіть підчас спеки его ніс не лише вогкий, але і холодний, почав вірити, що і він належить до расових людей.

— Зовсім природно, що так, — конклюдював Андрійко, — прецінь в мені пливе шляхоцька кров, бо я шляхтич з діда-прадіда. Се певно всі шляхтичі мають такі вогкі і холодні носі...

Та на свій великий жаль мусів пізнійше довідати ся, що его холодний ніс і руки походять від недокрівности, а вогкість носа вказує, коли не на скрофулічність, то певно на небезпечну склонність до катаральности.

Се було великим ударом для его шляхоцької гордячі.

Геройство.

Андрійко, сказати би, уродив ся героєм. Ледви навчив тримати ся на ногах, вже казав, що він такий сильний, що маму і тата переверне.

Коли переглядав свою книжку з обража-

ми, забивав кулачком вовків і медведів, лївів та слівів.

А як слухав байок, то при якій тяжкій пригоді зараз перебивав енергічно:

— А я би лосбійника сабив, а сам утік до дому тай, вє.

— А коли він тебе борше би забив, — передражняє нянька.

— А коли я би его отак, о! — тут у великім запалі став няньку кулакувати і місити, що она аж перевертала ся від реготу.

Нєраз бувало, вже хлопцем будучи, коли ішов на самотині полем чи лісом, уявляв собі таку хвилю, коли би на него напав вовк...

Зараз би лівою рукою шапку з голови і ему в пащеку... а ногою підкосив би его передні ноги — вовк упав би, а він правою ножик з кишені і ему в серце!...

— Або як би дик надбї?

Від дав би ему прибічи аж на одик крок до себе, а потому: »розкрок — гоп!« — і сїв би якраз дикови на хребет. Дик не може згинати шиї, то мусів би їхати з Андрійком, куда би він его справив...

— А коли би тепер заступив ему дорогу розбійник?

Він відвернув би ся і давай утікати... Але не з трусливости — борони Боже. — Се був би лише фортель!

Утікаючи, він витягнув би ножик, а коли розбійник вже туй-туй мав би его дїгнати — він цап, на землю! — злодій зашпотав би ся на нїм і упав як довгий, а тоді він вискочив би на него і!...

Здрігнув ся перед убійством чоловіка...

— Ні, вже ліше — думав — щоби тепер надлетїли на мене сполошені конї... але такі конї, щоби аж искри синили ся їм зїд нї!

Конї летять в галлопї з повозом, в такий

богатій упряжї... а я відвертаю ся і біжу в сю саму сторону з усеї сили...

А коли они зі мною зрівнають ся, — я хап за трензля лівою, а правою за гриву і — гец, вже вискочив одною ногою на шеру, а потім видрапав ся на хребет — сурдут з себе, закинув конєви на голову і го-о-ов! — конї станули би як вриті...

По тисячі рази Андрійко передумував такі ситуації з найдрібнішими деталями і мав вже готові способи, як скакати в огонь при пожарі і ратувати горючі скарби, як швидко розібрати ся до ратованя топельника, як зловити дитину, яка паде з вікна другого поверха, як спускати ся у кирицю, або як відрізувати висільника...

А як приїздив цїсар до столиці краю, то певно уся сторожа, і горожанська і поліційна, не завдавала собі стілько труду, передвиджувати всі небезпечности, які могли би грозити монархови і не окружала его такою печальністю, як наш Андрійко.

Нїхто інший не був спосібний до таких посєвят і нїхто певно не має тільки відзнак і ордерів, кілько заслужив би був Андрійко, колиб...

...Колиб судьба ему подала щасливу нагоду і колиб в сю мінуту не стратити притомности, а ухватити єї мітку...

Вже давно Андрійко вийшов був з дитинства, а по его голові завжди ще снували ся такі мрії. І він живучи у тім фантастичнім сьвітї героїчних подвигів, мало виявляв інтересу до реального житя.

Чекаючи на героїські пригоди, за пізно аж помітив, що статочна праця, хоть не відразу, але найпевнійше витворює героїв.

Телеграми.

Відень, 16. січня. О. Митрополит Шептицький був у декана богословського виділу. Перебіг розмови незвідний.

Відень, 17. січня. О. Митрополит Шептицький був вчора на аудієнції у цісаря.

Відень, 17. січня. Під проводом цісаря відбувала ся пуредвчера в дальшій ході розпочата в понеділок військова конференція, яка тривала звиш 3 години.

Відень, 17. січня. Відбув ся тут баль промисловців, на який прибув цісар і забавив годину, почтивши розмовою кілька осіб.

Прага, 17. січня. Цісар жертвував для сприту по катастрофі в Брікс 10 000 К з приватної скарбонки.

Загреб, 17. січня. Оновді перед 8. год рано, а вчора по 4. год рано дало чути ся легке землетрясенє.

Глиняни складку 34 К 44 с. (при вечері на св. Вечір у о. Решетилевича 18 К, від брацтва церк. св. Николая в Глинянах 15 К 44 с., від Нат. Фіалковскої 1 К); Г. Легкун ветеринар, Allensteig Австрия дол. 10 К, Лев Герасимович Н. Село к. Підволочиск за 6 місяці 30 К, о. Вол. Ільницький Горохівці 10 К, о. В. Сиротинський Камінка нова, складку 30 К (від себе за січень 10 К, від своїх дітей складку на св. Вечер 20 К); о. Ал. Баюк Відень, коляду зібрану при спільній вечері руско-укр. робітників у Відні в тов. «Родина» 16 К, о. Ів. Рогужинський Шешори за січень 2 К, Евг. Сиротинський Львів 4 К, Вол. Шухевич Львів, коляду в Рави рускої для богословів на руки З. Горницького і П. Котеля 24 К (від о. Л. Тустановського 5 К, від Ол. і Л. Любичких 5 К, сестер Величковских 4 К, П. Л. 2 К, М. Вархаловича 2 К, С. Ярмуха 2 К, Фр. Прухняка 1 К, Ів. Левичко 1 К, Анд. Климкевича 1 К, Продзевича 1 К); Вол. Шухевич Львів складку зложеноу на свята у о. крилошанина Чапельського 24 К, о. П. Фоліс Скнилів, складку 76 К (коляду від брацтва церк. в Скниліві 50 К, коляду від Читальні «Просвіти» 20 К, від Михася Фоліса замість ялинки 6 К); Олімпія Левицка Желдець, через Грця Богачевського 2 К, о. Ів. Коцик Шинівці 13 К 89 с.; разом того дня 606 К 23 с.

Запросини до передплати.

Нинішнім числом розпочинаємо в імя Боже новий етап часу, бо шестий рік нашого видавництва.

Як в сім першій п'ятиліттю, так і на будуче остаємо при тій самій програмі, що має на цілі: оборону прав нашої Церкви, народности і накликуване народовців до єдности. На тім становищі витриваємо непоколебимо і консеквентно! Нашого національного стигу не дамо поневіряти людям, що давно вибились знід него і стали на чужу службу. Ми віримо, що надійде та хвиля, коли весь табор народовців стане плече об плече до борби за народні права, а на своїм прапорі напише слова: «Проч зі злукою з ренегатами!» Наша справа за чиста і за свята, щоби до неї посьміли мішатись нечисті руки!

Щоби дати нашим читателям як найвірнійший образ життя руского народа, ми постарали ся о збільшенє числа наших корреспондентів на провінції.

В фейлетонах нашого дневника будемо містити лише варті твори, так з оригінального письменства, як і перекладів.

В теї маємо на сей рік еще ніде не друковане оповіданє бл. п. Олександра Кониського, повість Нечуя-Левицького: «Культурні типи старинного Сходу», Байронову поему «Мазепа» в перекладі М. Старицького і др. До того

докінчимо ряд інтересних нарисів А. Крупельницького, який надто надіслав нам свою драму п. з. «Артистка»; так само і зачата в минулім році збірка нарисів із студентського життя Вол. Бирчака буде друкувати ся дальше і творити окрему цілість. Л. Лопатинський друкувати ме оповіданє з театрального життя п. з. «Др. Юрчин» і збірку сатиричних нарисів. Також будемо друкувати «Кавказ», обширнійшу поему Корнила Устиановича. Вкінці приготуємо по смертне виданє творів одного з наших визначних письменників і сим думаємо зробити нашим читачам велику несподіванку і цінну прислугу.

Наш «Малий фейлетон» посьвятимо переважно поезії, а засиляти будуть его як до тепер так і на дальше Богдан Лепкий, Уляна Кравченко, Лев Лопатинський, Петро Карманський, Стефан Чарнецький, Євген Мандиченський, Василь Шваев, В. Залізник, С. А. Обуховень, Сергій Бердяєв і др.

Постійно будемо удержувати в нашій часописи літературні і наукові огляди, чи то поодиноких письменників, чи видань. В тім напрямі маємо рівнож обезпечену співучасть так українських, як і галицьких критиків і знатоків літератури.

Дякуючи сердечно всім нашим Прихильникам, що працею своїх рук і заохотою піддержували нас в тяжких неразхвилях, ми просимо їх також на будуче о ласкаву поміч та о приєднуванє чим раз більшого числа передплатників.

Галицька Каса Щаднича у Львові.

Стан вкладок з 1. липня 1901 на 79.499 книжочках 67,768.853 К 37 сот.
В протягу II півроку 1901 вложило 44.568 сторін 15,096,686 К 84 сот.
Відібрало 49.143 сторін 15,215,312 К 45 сот.
Стан вкладок з дописаними відсотками з кінцем грудня 1901 на 81.755 книжочках 68,932,488 К 41 сот.

У Львові, дня 3. січня 1902.

Др. Олександр Богдан КУЛАЧКОВСКИЙ,
субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в кариных справах у Відні, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

Всіх наших довжників просимо о ласкаве вирівнанє залеглостий.

Услівя передплати ті самі, що й в попереднім році.

Редакция „Руслана“.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Небувала, сензацийна програма!
від 1. до 16. счня 1901.

При співучасті військової музики С.О. п. п.

- 1) Увертура (Реклямограф).
- 2) The Gomers, спів з електричними демонстраціями.
- 3) Awata, незрівняний жонглер.
- 4) Chester Iohustone, феноменальний американський цикліст.
- 5) Mourdinu, король вломавачів.
- 6) Орлеанська дівчиця, найбільший і найгарнійший образ американського біоскопу.
- 7) Орхестра.
- 8) Братя Адам, модерністичний акт гімнаст.
- 9) Carmen, італійська субретка.
- 10) Mr. Rudolfi, артист в концертних свистаню в пальці.
- 11) Riogoku, славна японська дружина.
- 12) Орхестра.
- 13) 15 білих медведів, 4 пси, 1 кінь.
- 14) Марш.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і свята два представленя. Щоп'ятиці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

МУРОВАНІЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом
в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу)
продам сейчас за 4.000 зр.
Зголошеня приймає Редакция «Руслана».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).

єдинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движими против огневих шнід.

«Дністер» припоручил Преесвѣщ. Ординарїати Всєч. Духовенству і вірним всіх трех Єпархїй.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	разом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премїї	171.942 " "	
Резерва спеціальна	6.000 " "	
Фонд емеритальний	30.924 " 54 "	

Тарифи «Дністра» умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премїї.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпробовочно в присутности Делегата і 2 членів.

Полїси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк кравчий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через «Дністер» иде часть провізїї на рускі публичні добродїїні ціли; полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема бльвко агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізїї.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убїгайте ся тільки о агенції «Дністра».

ВІД ОГНЮ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО В «ДНІСТЕР».

НА ЖИТЕ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ «ДНІСТЕР».

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потрученя провізїї або конштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.